

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravništva v tiskarni sv. Cirila, koroško ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Resolucije Slovenskega društva v Mariboru.

»Slovensko društvo« je imelo dne 8. septembra svoj občni zbor v Mariboru. Veliko število udov se ga je vdeležilo in sklenile so se na ujem te-le važne resolucije:

1. Z ozirom na to, da so dotične naše zahteve skromne pa zakonite in stroški, kateri itak ne bi bili veliki, nikakor ne pridejo v poštev, kedar treba popraviti krivico, pritrjuje zbrano Slovensko politično društvo po vsem interpelaciji, katero so stavili slovenski in hrvaški poslanci v 229. seji državnega zbora dne 22. sušca 1893. Slovenski narod smatra vse edino le nemške napise in uradne pečate pri ces. in kralj. uradih na slovenski zemlji kot krivične in nezakonite, kot razžaljenjé svojega narodnega čuvstva in narodnih pravic ter izreka nado, oziroma prošnjo, da se hitreje, ko mogoče, dosledno in povsodi odpomore tem nedostatkom, zlasti pa, da se uvedejo pri vseh cesarskih uradih na Slovenskem brez izjeme dvojezični napisi in pečati. [Dr. Jur. Hrašovec.]

2. Občni zbor slov. političnega društva sklène naprositi e. kr. vlado, a) da v izvršenje ravnopravnosti izda ministersko naredbo v smislu člena XIX državnih osnovnih zakonov z uporabo člena 11. o vladni in izvrševalni pravici, s katero se zaukaže določna raba narodnega jezika pri ustmenem in pismenem občevanju z narodom v vseh uradih ter da kontroluje izvrševanje te naredbe.

b) Da se izda naredba, s katero se zahteva kot dokaz za jezikovno zmožnost položitev potrebnega praktičnega izpita v slovenskem jeziku.

c) Da se v ta namen ustanovijo na vseučiliščih na Dunaji in v Gradu stolice za potrebne praktične discipline v slovenskem jeziku, oziroma da se ustanovi pravna akademija v Ljubljani.

d) Občni zbor protestuje zoper uvedenje nemščine kot državni ali poslovni jezik.

3. Občni zbor slov. političnega društva sklène naprositi vlado:

a) Da naj se osnuje obrtno strokovna šola za Spodnji Štajer s sedežem v Celju ali Mariboru s slovenskim učnim jezikom.

b) Da se osnujejo po deželi v obilem številu obrtno nadaljevalne šole s slovenskim učnim jezikom.

4. Odboru društvenemu se naroči, vsprejete resolucije v podobi peticij poslati zbornici poslancev državnega zbora. [Dr. Hrašovec.]

„Slov. društvo“ v Mariboru.

Zborovanje »Slov. društva« je v čednih prostorih čitalničnih v Mariboru prav živahno obhajalo svoj občni zbor. Lepa vrsta naših najodličnejših domoljubov se je ga udeležilo. Vsi govorniki so o svojih predmetih jako dobro in iskreno govorili. Vlado je zastopal gosp. baron Mylius. O političnem položaji podal nam je dr. Gregorec štiri slike, razkazivajoč, kako zunanja politika neugodno upliva na znotranjo, hudi nasledki dualizma silijo na dan, državni zbor omaguje, a Slovenci kljub slabim razmeram napredujemo vsestranski; nismo dosegli še, kar so tabori pred 25 leti sklenoli; toda krepkejši smo in požrtvovalnejši.

Za njim so trije gospodi utemeljevali, vsak svojo resolucijo, zanimivo in krepko, da smo se jim z veselimi živio-klici in rokopleskanjem zahvaljevali, namreč dr. Hrašovec, dr. Rosina in Drag. Hribar. Hvala jim! Govori o šolstvu, oskrbovanji delavcev in gozdarskem društvu so se morali odložiti, ker je čas potekel.

Pravila društvena smo pa le toliko spremenili, da more zborovanjem predsedovati tudi najstari izmed navzočih odbornikov. Zatem smo dosedanjega predsednika, dr. Gregoreca, s vsklikom zopet izvolili, odbornike pa z listki. Izvoljeni so gospodi: dr. Jožef Sernee, dr. Glančnik, dr. Mlakar, Fr. Robič, dr. Jurtela, J. Kukovec, dr. Dečko, dr. Križanič in dr. Radaj; namestniki: dr. Firbas, dr. Vrečko in Drag. Hribar. Odborniki so si izvolili g. dr. Radaja v predsednikovega namestnika, č. g. dr. Mlakarja v tajnika, g. državnega poslanca Franca

Robiča, v Lembahu pri Mariboru, pa v denarničarja, kojemu se naj društvenina (1 gld. na leto) doposilja. Prihodnje zborovanje bode v Ptuji ali v Slov. Bistrici.

Cerkvene zadeve.

Sv. misijon v Kapelah pri Brežicah.

Posljam Vam poslanca,
poslušajte in ubogajte njih!

Milost božja nam je od 22. do 30. julija neizrečeno veselje podelila. Štirje oo. Lacaristi od Sv. Jožefa nad Celjem: Franc Jauševc, Janez Macur, Franc Kitak in Vinko Krivec, so se dne 22. julija popoldan k nam pripeljali, da nam tukaj sv. duhovne vaje opravljajo. Ravno v Kapelah, skorej zadnji župniji zelene Štajarske, čisto na hrvaški meji so si č. g. izvolili? Ali je tam najbolj pregrešno ali pobožno ljudstvo? oporekel bo marsikateri prevzetnež. O ne! Božja volja naklonila je po svoji sv. milosti č. g. poslanca, naj sejejo seme sv. verskih resnic, naj trebijo ljuliko iz pšenice, naj zbirajo rožice iz trnja, naj nevedne podučujejo tudi todi, koder se še ni bilo enake pobožnosti. In res, ko v soboto dne 22. julija pričakamo oo. Lacariste, podamo se v cerkev. Očetje začno z otroki. V nedeljo pri prvi sv. maši jim č. g. župnik izročijo osemdnevno cerkveno oblast. Veselo čutiti in milo gledati je bilo očeta Lacarista, ko so grehov očiščene otroke peljali h krstnemu kamenu, da tam krstno obljubo ponovijo, njim razložijo vse resnice in dolžnosti sv. vere, potem njih pred sv. oltar za vreden prejem presvetega Rešnjega telesa z milim govorjenjem podučijo, da smo bili vsi do solz ganjeni. Ker je bilo odločeno, da bodo vsaki dan tri sv. pridige, smo se prva dneva vrstili ali začelo se je preobračati: vsaki, ko je slišal govor od Boga nadahnenih očetov, zaobljubil si je: pet, deset, vse sv. pridige želim slišati in tako je začela v sredo v dobro prostrani cerkvi gnječa prihajati, ljudstvo, domače in tuje, je skup vrelo, da so že rano po jutrih, preden se je cerkva odprla, čakali, naj bi se mogli postaviti k spovednicam in si tam olajšati srca ter mir vesti zadobiti. Č. g. očetje so res potrpljive duše in postrežljivi v jutro od polpete, zvečer do osme ure so žrtvovali z opravljanjem sv. maše, pridig, večernic in s spovedavanjem.

Tako nam je bilo mogoče vsem domačim župljanom in mnogim ptujim storiti dolgo spoved, se pripraviti za vreden sprejem presvetega Rešnjega Telesa. V soboto pri večernicah so gosp. o. Janez razlagali nevredni in vredni prejem presvetega Rešnjega Telesa, ter Kristusovo trpljenje; kakor je naš Izveličar Jezus Kristus na sv. križu svojim sovražnikom odpustil, naj tudi mi drugi drugim odpustimo, poklicali so č. g. župnika. Oni stopijo pred oltar in spregovorijo: Preljubi moji župljani, iz srca Vam vpičeo Boga odpustim, Bog vam bodi milostljiv. Solze se nam vlijejo, mili jok se razlega. Čast. govornik morali so govorjenje vstaviti in nas s tolažljivimi besedami pomiriti, češ, naj storimo tudi obljubo, da bomo za naprej si prizadevali mirno živeti. V nedeljo pri sklepu blagoslovile so se nam tudi pobožne reči: križci, rožni venci, svetinje, podobice in vsem vdeleženem sv. duhovnih vaj podelil se je sv. papežev blagoslov.

Za dobrote sv. misijona hvala Bogu, č. g. župniku, oo. Lacaristom, ki so s tolikim trudom delovali, vse za čast božjo in zveličanje zgubljenih ovčic. Naj Vam bodi v tolažbo za vaše težavno delo, katero ste pri nas pretrpeli, ko ste temeljito srca starih in mladih, staršev in otrok, fantov in deklet, sosedov in sosed preiskali; vaše besede niso padale samo na trdo skalo, ampak omehčale

so pokvarjena srca, starši odpustili so otrokom, možje in žene so se sprijaznili, sosedje porazumeli, fantje, dekleta si prizadevajo vsak obljubo svojo izpolnjevati — vsi, vsi prosimo vse mogočnega Boga, naj vas ohrani mnoga leta zdravih in krepkih, enkrat pa, kadar vas pokliče pred - se sodnik nebes in zemlje, prevsniljeni Jezus, naš odrešenik, z nami še prosite: O, premili Jezus, ne sodi nas po našem zasluženju, ampak po svoji božji milosti!

Vam, č. g. Lacaristi in č. g. župnik, naj doni iz vseh srce Kapelske župnije:

Večni Bog vam povrni!

Požar.

Gospodarske stvari.

Kako popravljati pokvarjene vinske sode?

(Spisal Anton Kosi, učitelj v Središču.)

Jedna največjih in najgrših napak, ki je pri mnogih naših vinorejcih zelo udomačena, je njih zanikernost in nemarnost v oskrbovanju izpraznjenih sodov. Navadno se posoda, iz katere se je ravno vino pretočilo, le po vrhu splahne potem pa prekucne v kak kot in tam leži, dokler se spet ne potrebuje. Sod, s katerim se tako ravna, se gotovo pokvari, saj se čisto še niti zamašil ali zabil ni, da o žvepljanju ne govorim. Po največkrat je postala taka posoda ali plesniva ali pa skisana, skratka za hranjevanje vina nerabna.

Vsak pameten vinorejec namreč vé, da dobi vino, ki se vlije v pokvarjen sod, naj si bode še tako dobro, v kratkem času jako zopern okus, ki se iz vina le težko ali pa celo nikdar ne spravi.

Kaj tedaj naj storimo s sodi, ki so se nam po lastni ali pa po nemarnosti koga drugega pokvarili?

Recimo, da je sod plesniv. Pri taki posodi je treba dno iztrgati in sod temeljito osnažiti. Znano je, da se mora praviloma v vsak sod, predno se rabi, z lučjo posvetiti ter pogledati, kakšna je posoda od znotraj. Če smo pri tem preiskovanju naleteli na tako močno plesniv sod, da je plesnivec že rumene ali celo zelene barve in se les pod plesnivcem kaže irnikast, potem je neobhodno potrebno, da se dotične doge najprej plesnivca osnažijo in ostržejo do zdravega lesa. Ako pa je vsa notranjost sode z rumenim ali z zelenim plesnivcem preprežena, je najbolje, da tak sod odstraniš, kajti za vinsko uporabo več ni, če ga še tako skrbno osnažiš ter popraviš.

V časih pa je plesnivec se bel ali belkast in še tudi les ni okužen; v tem slučaju se odstrani najprej plesnivec s ščetjo ali krtačo in z mrzlo vodo, nato se sod s kropom skuha; če je dovolj poparjen, napolnjuje se sod več dnij s čisto vodo, koja se vsak dan odlije in z novo nadomesti. To se ponavlja tako dolgo, dokler voda, katera se iz sode izlije, ni brez barve in brez vsakega okusa (2—4 dni.) To delo je podobno ovinjanju (Weingrünmachen) novih sodov. Ko se je to zgodilo, se sod še dobro žveplja in trdno zamaši, da žvepleni dim v njem ostane. Ko se je plesen s krtačo odstranila, lahko se sod tudi z vrelim lugom*) dobro popari in potem z mrzlo vodo večkrat splahne. Celó napačno pa bi bilo, plesniv sod prej z vrelo vodo pariti kot se je plesen odstranila.

Nekateri kletarji priporočajo za popravljanje plesnivih sodov tudi gašenje neugašenega apna v sodu**), drugi***) se pa zopet takemu ravnanju upirajo, in tem

*) Tak lug se napravi, ako se v 10 litrih vode raztopi 1 kg solajke (sode).

**) Dr. Jožef Vošnjak, Umno kletarstvo, str. 14.

***) N. pr. Beyse in še več drugih.